

Dyrevernalliansen v/Live Kleveland
live@dyrevern.no

Vår ref.: 2012/56 Deres Ref.: Dato: 01.02.12

Angående ulovlig dyreforsøk

Vi viser til henvendelsen fra Dyrevernalliansen 14. januar 2012. Henvendelsen gjelder en klage på dyreforsøk som manglet nødvendig godkjenning. Resultatene fra forsøkene ble publisert i artikkelen "Natural killer cells in free-living *Mus musculus* have a primed phenotype" i *Molecular Ecology* i 2011. I artikkelen hevdes det at forsøkene var i overensstemmelse med norsk lovgivning. Dyrevernalliansen ber om at Den nasjonale forskningsetiske komité (NENT) (1) vurderer forskernes fremgangsmåte i forhold til god forskningsetikk og god forskningspraksis; (2) uttaler hvordan det kan forebygges at forskeren setter i gang dyreforsøk uten å ha satt seg inn i gjeldende regelverk og "best practice"; og (3) vurderer om "The Arrive Guidelines to Reporting Animal Research" vil kunne være en nyttig standard i forbindelse med rapportering av dyreforsøk til vitenskapelige publikasjoner.

NENT behandlet henvendelsen på komitémøte 25. januar 2012. I forkant av møtet ble det bedt om en redegjørelse fra de aktuelle forskerne. I sin redegjørelse aksepterer Boysen og Storset Forsøksdyrutvalgets vedtak om at dyreforsøket i utgangspunktet var søknadspliktig, og de beklager at det ikke ble søkt. De forklarer at de ikke trodde forsøkene var søknadspliktige mens de pågikk, og viser blant annet til en vurdering fra daværende leder ved dyreavdelingen ved Folkehelseinstituttet. Videre viser de til Forsøksdyrforskriften, som sier at det skal søkes dersom ansvarshavende er i tvil om at det er nødvendig (jf § 11). I dette tilfellet ble tvilen først reist i etterkant da dyreavdelingens nye leder meldte saken inn for Forsøksdyrutvalget, hevdes det.

Krav om beskyttelse av dyr i forskning tilsier at forskeren avventer tillatelse til utføring av forskning som involverer forsøksdyr, og at forskeren for øvrig samarbeider med de ansvarlige tilsynsmyndigheter og følger gjeldende lovverk og retningslinjer (jf. punkt 14, *Forskningsetiske retningslinjer for naturvitenskap og teknologi*). Det ble ikke gjort i dette tilfellet, og det ble således begått brudd på anerkjente forskningsetiske normer. Saken er nå langt på vei løst ved at forskerne erkjenner at det ble gjort en feil da det ikke ble søkt om tillatelse, og sier at de vil rette seg etter Forsøksdyrutvalgets vedtak fremover. De sier også

at de vil sende en oppklaring til Molecular Ecology om Forsøksdyrutvalgets avgjørelse. Det er rimelig å anta at forskerne handlet i god tro, idet de støttet seg på vurderingen til den tidligere lederen ved dyreavdelingen.

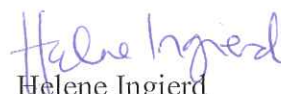
Når det gjelder bruken av CO2 som bedøvelsesmiddel, er det ikke i strid med norsk lov og det er et mye brukt bedøvelsesmiddel, som blant annet brukes ved slakting av gris og avliving av verpehøns. Ved utførelse av dyreforsøk er det likevel vesentlig at forskeren foretar en nøye vurdering av de tre R'ene for dyreforsøk ("Reduce, Refine, Replance") (jf. punkt 14, *Forskningsetiske retningslinjer for naturvitenskap og teknologi*). Komiteen mener at CO2 ikke er et ideelt bedøvelsesmiddel, da dyret blant annet vil oppleve åndenød, og det er derfor grunn til å spørre om andre metoder kunne ha vært benyttet for å redusere stress og ubehag. Forskerne har i den forbindelse forklart at de mente dette en egnet metode for å avlive ville mus da den ikke innebærer å spenne dyret fast, og det stresset fiksering medfører for disse dyrene spesielt.

Forskere har ansvar for å sette seg inn i regelverk og skaffe nødvendige tillatelser før dyreforsøk begynner. I tillegg vil NENT understreke institusjonenes ansvar for at gjeldende regelverk og krav til dyrevelferd blir fulgt. Institusjonene bør aktivt informere om søknadsplikten og de regler som gjelder.

Dyrevernalliansen ber til sist NENT vurderer retningslinjene "The ARRIVE Guidelines for Reporting Animal Research", og hvorvidt de er en nyttig standard i forbindelse med rapportering av dyreforsøk til vitenskapelige publikasjoner. Hensikten med retningslinjene er å heve informasjonskravet før publiseringen av vitenskapelige artikler som bygger på dyreforsøk, og dermed sikre at krav om dyrevelferd i større grad etterleves. For eksempel kreves det at det redegjøres for formålet med forskningen og detaljer ved dyreforsøkene. Redaktørene i vitenskapelige tidsskrifter må avgjøre om retningslinjen skal inkorporeres i deres egne krav til forfattere. Komiteen er for øvrig av den oppfatning at ansvarlige forskere vil forholde seg til disse retningslinjene.

Med vennlig hilsen

Dag E. Helland
Leder NENT

Helene Ingierd
Sekretariatsleder NENT

Kopi: Preben Boysen, Anne Storset